

UZMAN ÖĞRETMENLİK SINAVI

KONU ANLATIMLARI

GÜVENLİ OKUL VE OKUL GÜVENLİĞİ

OTOMOTİV TEKNOLOJİLERİ EĞİTİM PLATFORMU

OKUL GÜVENLİĞİ

Okul güvenliği nedir?

Okul güvenliği öğrencilerin, öğretmenlerin ve diğer personelin kendilerini fiziksel, psikolojik ve duygusal bakımdan özgür hissetmeleri ve okulda öğrenme için uygun bir ortamın sağlanmasıdır.

Okul güvenliğiyle ilgili teoriler nelerdir?

- 1) Okul iklimi teorisi
- 2) Toplumsal (Sosyal) çözülme teorisi
- 3) Kontrol Teorisi

Okul İklimi teorisi ilkeleri nelerdir?

- Kabul edilebilir öğrenci davranışlarını belirleyen en önemli unsur okul iklimidir.
- Okulda olumsuz bir iklimin varlığı söz konusu ise, bu okulun güvenliği de o derecede zayıf olur.
- Çocukların çeşitli suçlara ilişkin davranışlarının en önemli sebepleri, okulla ilgili olanlardır.
- Okul ne kadar sağlıklı ve açık bir iklime sahipse o derece güvenli bir okuldur.
- Okulun sağlıklı ve açık bir iklime sahip olmasıyla okulun güvenliği arasında doğru bir ilişki bulunmaktadır.
- Öğrencilerin düşük başarı performansları ve düşük başarı beklentileri suça ilişkin davranışların en önemli sebebidir.

Okul iklimini belirlemeye yarayan göstergeler nelerdir?

- Sorumluluk alma
- Ödüller
- Liderlik
- Kuralları uygulama da tutarlılık
- Standartlar
- Örgütsel açıklık
- Destek ve dostça ilişkiler

Sağlıksız okul ikliminin göstergeleri nelerdir?

- Yetersiz iş doyumu
- Yaratıcılığın yokluğu
- Çalışanların kaygı düzeyinin yüksekliği
- İçinde bulunulan durumdan memnun olma ya da memnun görünme, daha iyiyi aramama
- Düşük düzeyde yenilikler
- Yabancılaşma
- Birbirinin kopyası olan davranışların çokluğu

Okul İklimi Teorisine göre, iklimi olumsuz olan okullar güvenlikten yoksun okullardır.

Toplumsal (sosyal) çözölme teorisi ilkeleri nelerdir?

- Okulun güvenli bir yer yapılabilmesi için ön şart toplumun ve ailenin güvenli yapılmasıdır.
- Okulların daha güvenli yerler olmaları isteniyorsa, önce toplum ve aile güvenli olmalıdır. Çünkü okul güvenliği eşittir toplum güvenliği artı aile güvenliğidir.
- Okuldaki suç ve şiddet olayları okulun içinde bulunduğu çevrenin bir yansımasıdır.
- Suç oranı yüksek olan bir toplumda, okuldaki suç oranı da aynı şekilde yüksek olacaktır.
- Okul toplumun aynasıdır. Okulu içinde bulunduğu toplumdan farklı düşünmek uygun bir yaklaşım değildir.
- Okul güvenliği, okulun içinde bulunduğu toplumun güvenliğinden bağımsız olarak ele alınamaz. Okul, içinde bulunduğu toplumun bir parçasıdır.
- Toplumda görölen her türlü olumsuzluk, okulu da aynı şekilde etkileyecektir.
- Öğrenci zamanının çok küçük bir kısmını okulda geçirmektedir. Ancak Aile ve arkadaş çevresinden edinmiş olduğu yaşantılar ve deneyimler öğrencinin okuldaki yaşantısına etki edecektir. Bu yüzden okulun çevresindeki olaylar, yüksek oranlarda okula yansıyacaktır.

Toplumsal (Sosyal) çözölme teorisi toplumda var olan aksaklıkların ya da çözölmelerin okula aynı şekilde yansıyacağı görüşünü temel alan bir teoridir.

Kontrol teorisi ilkeleri nelerdir?

- Okullardaki şiddet olaylarının temelinde toplumsal ve kültürel etkililiğin zayıflığı yatmaktadır. Özellikle de toplumsal değerlerin aile ve okul gibi kurumlarca çocuklara yeterince aktarılamaması söz konusudur. Bu değerlerin çocuklara yeterince aktarılamaması okuldaki şiddet olaylarının en önemli nedenlerinden biridir.
- Okul toplumsal kontrolü sağlamaya yönelik en önemli araçtır. Yetenekleri açısından yetersiz olan öğrenci okulda başarısız olabilir ve bu başarısızlık da çocuğun okula karşı yabancılaşmasına neden olur.
- Okullarda öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkaracak etkinliklere önem verilmelidir.
- Geleneksel değerlerden uzaklaşma durumunda bireylerin davranışlarını kontrol edecek araçlar olarak yasalar ve kişilerin bireysel tercihlerine ilişkin alternatif söz konusudur.
- Geleneksel değerlerce desteklenmemesi durumunda yasalar ve bireysel tercihler, her zaman insanı istenene ya da olması gerekene yönlendirmeye ve ulaştırmaya yeterli olamamaktadır.
- Her bir öğrencinin belli bir kapasiteye sahip olduğuna inanmak önemli bir başlangıçtır

Kontrol teorisine göre güvenli okul nasıl gerçekleştirilir?

- Geleneksel amaçlara bağlılık,
- Diğer kimselerin haklarına bağlılık,
- Toplumsal etkinliklere katılım,
- Toplumsal normlara inanma şartlarının sağlanmasıyla gerçekleştirilebilir.

Okul güvenliğinin kapsamı ve boyutları nelerdir?

- Okul güvenliği, çocuğun ve diğer okul personelinin okula gitmek amacıyla evinden ayrılması anından başlayarak tekrar evine gelinceye kadar geçen tüm aşamaları içerir.
- Ev ile okul arasındaki güvenlik, özellikle taşınmalı eğitim yapılan okullar için önemlidir.

Mekan bakımından okul güvenliğinin kapsam alanı nedir?

- Okul ile ev arasındaki güvenlik,
- Okul içinde güvenlik,
- Sınıfta güvenlik, olmak üzere üç temel alandaki güvenliği içine alır.

Okul güvenliğinin boyutları nelerdir?

- Arkadaşlarından gelecek şiddet olaylarına karşı güvenlik,
- Öğretmenlerin fiziksel şiddetine maruz kalma konusunda güvenlik,
- Tabi afetlere karşı güvenlik,
- Sağlık ve temizliğe ilişkin güvenlik,
- Cinsel istismara karşı güvenlik,
- Psikolojik ve duygusal güvenlik,
- Etnik ve siyasi görüş konularındaki güvenlik.

Okul güvenliğine ilişkin sorunların türü ve büyüklüğü neye göre değişir?

- Okulun bulunduğu topluma,
- Okul binasının bulunduğu yere,
- Okul büyüklüğüne,
- Öğrencilerin ve okul personelinin bireysel özelliklerine.

Okul ortamını güvensiz yapan faktörler nelerdir?

- Öğretimin etkisizliği dolayısıyla öğrenci başarısızlığı,
- Tutarsız ve cezalandırıcı yönetsel uygulamalar,
- Öğretim imkanlarının yetersizliği ve öğrencinin kendini kontrol etmesine yönelik imkanların yokluğu,
- İstenen davranışlara yönelik olarak açık olmayan beklentiler,
- Kuralların uygulanmasına gerekli hassasiyetin gösterilmemesi,
- Öğrencilerin bireysel farklılıklarına uygun olarak öğretimin bireyselleştirilememesi,
- Kuralların açık, adil ve tutarlı olmaması,
- Öğretmen ve yöneticilerin kurallara vakıf olmaması,
- Yanlış davranışların görmezden gelinmesi,
- Öğrencilerin kuralların meşru olduğuna inanmamaları,
- Okulun büyüklüğü,
- Öğretim için kaynakların yetersizliği,
- Öğretmen yönetici iş birliğinin zayıflığı,
- Yöneticinin pasifliği,
- Cezalandırıcı öğretmen davranışları.

Okullarda sıklıkla yaşanan güvenlik sorunlarından bazıları nelerdir?

- Zorbalık
- Hırsızlık
- Vandalizm
- Sigara kullanımı
- Alkol kullanımı
- Uyuşturucu madde kullanımı
- Çete faaliyetleri
- Okula kesici ve öldürücü aletlerin getirilmesi
- Yangın
- Deprem
- Silahlı saldırı

Zorbalık nedir?

- Kasıtlı olarak zarar verme amacı güden saldırgan davranışlar olması ve bu davranışların süreklilik özelliği taşıması, yani zorbanın bu tür eylemleri bir kez değil devamlı bir şekilde yapması,
- Taraflar arasında eşit olmayan güç dengesinin olması.

Okul vandalizmi ne demektir?

- Kamunun kullanımına açık bazı eşyaların kırılması, parçalanması, kesilmesi ya da yakılması,
- Okul sıra ve masalarının çizilmesi, duvarlara yazı yazılması, lambaların ve camların kırılması gibi davranışlardır.

Çete nedir?

Çete dışarıdan herhangi bir yardım görmeyen ve sosyal ve sosyal bir hedefi olmayan, kendiliğinden oluşan bir gruptur.

Okul çetelerinin karşıladığı ihtiyaçlar nelerdir?

Çeteler, aile ve okul gibi sosyal kurumların karşılayamadığı veya karşılamakta yetersiz kaldığı eğitim, canlılık, koruma ve bir gruba ait olma hissi gibi bazı ihtiyaçları karşılamaktadır.

Güvenli okulların özellikleri nelerdir?

- Okulda güçlü bir liderlik, kendini işine adanmış öğretmen kadrosu, üst düzeyde veli ve toplumsal katılım ve programların seçilmesinde öğrencilerin görüşlerinin dikkate alınması söz konusudur.
- Okulun fiziksel düzeni güvenlidir.
- Okul güvenliğini devam ettirmeye ve önlemeye yönelik politikalar tutarlı ve devamlı olarak uygulanmaktadır.
- Okul güvenliğine ilişkin önleyici programlar öğrenci özellikleri dikkate alınarak belirlenmektedir.
- Okul güvenliğine ilişkin önlem ve politikalar gözlenebilir yaklaşımlara dayanmaktadır.
- Öğretmen ve diğer çalışanlar okul güvenliğine ilişkin programları uygulama konusunda sürekli eğitilmekte ve desteklenmektedir.
- Okul güvenliğine ilişkin önlemler ve programlar sürekli gözlemlenmekte ve değerlendirilmektedir.

Güvenli okul projelerinin amacı nedir?

Güvenli okul projesinin amacı, ilköğretim okulları, lise ve dengi okul öğrencilerinin okul içi ve okul çevrelerinde muhtemel şiddet olaylarından korunması, suça karışmalarının veya maruz kalmalarının önlenmesi, ya da en aza indirilmesi, suç işlemeye zemin hazırlayabilecek durumların ortadan kaldırılmasıdır.

Okul güvenliğinin arttırılmasında emniyet personeli ve diğer kurumlarla iletişim nasıl olmalıdır?

Okulların güvenliğinin artırılması için emniyet personeline azami gayretin sarf edilmesi gerekir. Güvenlik amacıyla yapılan faaliyetlere ilişkin bilgiler diğer kurumlarla karşılıklı olarak aktarılmalıdır. Yapılan faaliyetlere ilişkin bilgileri aktarmak için gerekli sistem kurulmalı, süratle koordine sağlanmalı ve etkin önlemler alınmalıdır. Tüm bu işlemlerin yapılmasında ortak hareket edilmelidir.

Güvenli Çevre - Güvenli Okul Projesi nedir?

5 farklı projenin birleşmesiyle oluşan bir projeler bütünüdür.

- Okul İrtibat Görevlisi Projesi
- Okul Polisi Projesi
- Acil Müdahale Ekipleri Projesi
- Güvenli Okul Çevresi Projesi
- Okul - Trafik Güvenliği Projesi

Okul yöneticisinin okul güvenliğine ilişkin görevleri nelerdir?

- Bir okul güvenliği planlama ekibi oluşturmak ve örgütlemek.
- Okul güvenliği planlama ekibi ile birlikte okulun yıllık güvenlik değerlendirmesini yapmak.
- Şiddeti önleme programları ve stratejilerinin geliştirilmesine katkıda bulunmak.
- Sosyal destek ekibi oluşturmak.
- Krize müdahale planı geliştirmek ve yönetmek.

Rehber öğretmenin okul güvenliğine ilişkin rol ve görevleri nelerdir?

- Okulda yaşanan güvenlik sorunlarını, nedenlerini, alınabilecek önlemleri belirleyici nitelikte çalışmalar yapmak ve bu çalışmaların sonuçlarını okul yönetimiyle paylaşmak.
- Okulun ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte bir okul güvenlik planının hazırlanmasında, okul yönetimi, öğretmenler ve okulda görevli diğer personel ile işbirliği yapmak.
- Öğretmenlere, öğrencilerle iletişim, sınıfta çıkan çatışmaların çözümü ve çatışma yönetimi, olumsuz davranışlarla baş etme ve öğrenci motivasyonunun artırılması konusunda yardım etmek ve bilgilendirmek.
- Okul güvenliğini tehdit eden çevresel faktörleri ve alınması gereken önlemleri belirleyici çalışmalar yapmak.
- Okul güvenliğine katkı sağlayabilecek konularda, öğrencilerle grup rehberliği, grupla danışma ve psiko-eğitim çalışmaları yapmak.
- Okul kurallarına uymayan ve uyum güçlükleri yaşayan öğrencilerle görüşmeler yapmak.
- Olumlu ve örnek davranışlar gösteren öğrencilerin okul yönetimi tarafından ödüllendirilmesini sağlamak.
- Okulda ilgi çekici ve anlamlı sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin düzenlenmesinde, okul yönetimi ve diğer öğretmenlerle işbirliği içinde olmak.
- Okul-aile işbirliği ve bağlılığın sağlanması amacıyla çeşitli etkinlik ve girişimlerde bulunmak.

Aşağıdakilerden hangisi okul güvenliği ile ilgili değildir?

- A) Okulda öğrenme için uygun bir ortamın sağlanması
- B) Öğrencilerin kendilerini güvende hissetmesi
- C) Öğretmenlerin psikolojik ve duygusal bakımdan kendilerini güvende hissetmesi
- D) Öğretmen ve öğrenci dışındaki personelin psikolojik bakımdan kendilerini güvende hissetmesi
- E) Öğrenci velilerinin duygusal bakımdan kendilerini özgür hissetmesi**

“Okul bina ve eklentilerinde eğitim için oluşabilecek riskleri ortadan kaldırmak” aşağıdakilerden hangisinin amaçları arasında yer alır?

- A) Okul güvenliği**
- B) Okul ortamı
- C) Güvenli ulaşım
- D) Güvenli çevre
- E) Öğrenci sağlığı

“..... kamunun kullanımına açık bazı eşyaların kırılması, parçalanması, kesilmesi ya da yakılması, okul sıra ve masalarının çizilmesi, duvarlara yazı yazılması, lambaların ve camların kırılması gibi davranışlara denir.”

Yukarıdaki boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse doğru bir tanım olur?

- A) Zorbalık
- B) Vandalizm**
- C) Çete
- D) Kast
- E) Güvensizlik

Aşağıdakilerden hangisi okullarda yaşanan güvenlik sorununun türü ve boyutunu etkilemez?

- A) Okulun bulunduğu toplum
- B) Okul binasının bulunduğu yer
- C) Okulun büyüklüğü
- D) Ders araç ve gereçlerinin çeşitliliği**
- E) Okul personelinin bireysel özellikleri

“Okullardaki şiddet olaylarının temeli toplum ve kültürün etkisizliğidir.” görüşü aşağıdaki hangisine aittir?

A) Okul iklimi teorisi

B) Kontrol teorisi

C) Toplumsal çözülme teorisi

D) Sosyal çözülme teorisi

E) Psiko-sosyal gelişim kuramı

“..... Kuramı “geleneksel amaçlara bağlılık”, “toplumsal normlara inanma” ve “diğer kişilerin haklarına bağlılık” şartlarının sağlanmasıyla güvenli bir okul ortamının gerçekleşebileceğini savunur.”

Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse doğru olur?

A) Okul iklimi

B) Kontrol

C) Sosyal Çözülme

D) Eleştiri

E) Toplumsal çözülme

- I. Okul toplumsal kontrolü sağlamaya yönelik en önemli araçtır.
- II. Okul ne kadar sağlıklı ve açık bir iklime sahipse o derece güvenli bir okuldur.
- III. Öğrencilerin düşük başarı performansları ve düşük başarı beklentileri suça ilişkin davranışların en önemli sebebidir.

Yukarıdakilerden hangisi veya hangileri “Okul İklimi Kuramı” ile ilgilidir?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   **C) II ve III**   D) Yalnız III   E) I ve II

- I. Sorumluluk alma
- II. Kuralları uygulama da tutarlık
- III. Örgütsel açıklık
- IV. Yabancılaşma

Okul iklimi teorisine göre, yukarıda verilenlerden hangisi veya hangileri sağlıklı bir okul iklimi göstergelerinden değildir?

- A) I ve II   B) I ve III   C) Yalnız III   **D) Yalnız IV**   E) II ve III

Okul iklimi teorisine göre, aşağıdakilerden hangisi sağlıklı iklimin özellikleri arasında gösterilemez?

A) Yetersiz iş doyumu

B) Örgütsel açıklık

C) Birbirinin kopyası olan davranışların çokluğu

D) İçinde bulunulan durumdan memnun olma

E) Yabancılaşma

Güvenli okul iklimi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi “Toplumsal Çözülme Kuramının” savunduğu ilkeler arasında yer alır?

A) Okulda olumsuz bir iklimin varlığı söz konusu ise, bu okulun güvenliği de o derecede zayıf olur

B) Okul ne kadar sağlıklı ve açık bir iklime sahipse o derece güvenli bir okuldur

C) Okullarda öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkaracak etkinliklere önem verilmelidir

D) Okul toplumsal kontrolü sağlamaya yönelik en önemli araçtır

E) Okulun güvenli bir yer yapılabilmesi için ön şart toplumun ve ailenin güvenli yapılmasıdır

Okulların daha güvenli olması için toplumun ve ailenin güvenli olması gerektiğini savunan görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okul iklimi kuramı
- B) Psiko-sosyal kuram
- C) Sosyal çözölme kuramı**
- D) Kontrol kuramı
- E) Ahlak gelişimi kuramı

Aşağıdakilerden hangisi okul güvenliğini tehdit eden zorbalıkla ilgili değildir?

- A) Kasıtlı olarak zarar verme amacı taşır
- B) Süreklilik özelliği gösterir
- C) Taraflar arasında eşit olmayan güç dengesi söz konusudur
- D) Fiziksel güç kullanımı zorbaların başvurduğu yollardan biridir
- E) Okul sıra ve masalarının çizilmesi zorbalığa örnek olarak verilebilir**

- I. Okul toplumsal kontrolü sağlamaya yönelik en önemli araçtır.
- II. Öğrencinin başarısızlığı okula karşı yabancılaşmasına neden olur.
- III. Okullarda öğrencilerin yeteneklerini ortaya çıkaracak etkinliklere önem verilmelidir.

Yukarıda verilen ilkeler aşağıdaki hangi kuramın görüşlerini yansıtmaktadır?

- A) Okul iklimi kuramı
- B) Toplumsal çözülme kuramı
- C) Sosyal çözülme kuramı
- D) Kontrol kuramı**
- E) Eleştirel kuram

“Öğrencilerin düşük başarı performansları ve düşük başarı beklentileri suça ilişkin davranışların en önemli sebebidir.” görüşü aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Toplumsal çözülme kuramı
- B) Kontrol kuramı
- C) Okul iklimi kuramı**
- D) Psiko-sosyal kuram
- E) Eleştirel kuram

Aşağıdakilerden hangisi okul yöneticisinin okul güvenliğine ilişkin rol ve görevleri arasında değildir?

- A) Okulun yıllık güvenlik değerlendirmesini yapmak
- B) Sosyal destek ekibi oluşturmak
- C) Öğretmenlere sınıfta çıkan çatışmaların çözümü ve çatışma yönetimi konusunda yardım etmek**
- D) Krizi yönetmek
- E) Okul güvenliğini planlamak